

**KARADENİZ'İN KİRLİLİĞE KARŞI KORUNMASI
KOMİSYONU'NUN AYRICALIK VE BAĞIŞIKLIKLARINA
İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 17.6.2003 Sayı: 25141)

Kanun No
4883

Kabul Tarihi
11.6.2003

MADDE 1. - 28 Nisan 2000 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu'nun Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**KARADENİZ'İN KİRLİLİĞE KARŞI KORUNMASI KOMİSYONU'NUN
AYRICALIK VE
BAĞIŞIKLIKLARINA İLİŞKİN ANLAŞMA**

21 Nisan 1992 tarihinde Bükreş'te imzalanan Karadenizin Kirliliğine Karşı Korunması Sözleşmesi'nin (bundan sonra Sözleşme diye anılacaktır), Temsilciler, Yedek Temsilciler, Danışmanlar ve Âkit Tarafların Uzmanlarının uluslararası hukuka uygun olarak diplomatik ayrıcalık ve bağışıklıklardan her bir Âkit Tarafın ülkesinde yararlanacağını belirten XVII nci Maddesinin 8 inci fıkrasına dayanarak;

Sözleşme'nin Sekretarya görevlilerinin ayrıcalık ve bağışıklıklarının Âkit Taraflar arasında anlaşma ile belirleneceğini belirten XVII nci Maddesinin 9 uncu fıkrasına dayanarak;

Sözleşme'nin Komisyonun görevlerini yerine getirmek için gerekli olabilecek hukuki yetkiye sahip olacağını belirten XVII nci Maddesinin 10 uncu fıkrasına dayanarak;

Sözleşme'nin Komisyonun Evsahibi Âkit Tarafla bir Merkez Anlaşması yapacağını belirten XVII nci Maddesinin 11 inci fıkrasına dayanarak;

Sözleşme'ye Taraf olan Devletler aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır :

Madde 1

Tanımlar

Bu Anlaşmanın amaçları çerçevesinde,

(a) "Sözleşme", 21 Nisan 1992 tarihinde Bükreş'te imzalanan Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi anlamına gelir;

(b) "Âkit Taraf", Sözleşme'ye Taraf olan Devlet anlamına gelir;

(c) "Komisyon", Sözleşme'nin XVII nci Maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca kurulmuş bulunan Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu anlamına gelir ve Komisyonun Sekretaryası ile diğer yardımcı organlarını da kapsar;

(d) "Sekretarya", Komisyonun Sözleşme'nin XVII nci Maddesinin 6 ncı fıkrası uyarınca kurulacak olan daimî organı anlamına gelir.

(e) “Hükümet”, ilgili Âkit Tarafın Hükümeti anlamına gelir;

(f) “Evsahibi Âkit Taraf” durumuna göre, ülkesinde, Komisyonun Yönetim Merkezinin veya kaçılarıyasının bulunduğu, Komisyonun veya organının bir toplantısının yapıldığı ve herhangi bir Sekretarya personeli mensubunun görevini icra ederken bulunduğu Âkit Taraf anlamına gelir;

(g) “Âkit Tarafların Temsilcileri”, danışmanlar ve heyetlerde yer alan uzmanlar da dahil olmak üzere, Komisyon veya organı tarafından düzenlenen toplantılara katılmak üzere Âkit Taraflarca gönderilen Temsilciler, Yedek Temsilciler ve diğer heyet üyeleri anlamına gelir;

(h) “İcra Müdürü”, Sekretarya’nın baş yöneticisi anlamına gelir;

(i) “Sekretarya Görevlileri”, Komisyon tarafından atanan ve Komisyon tarafından kabul edilen personel düzenlemelerine tâbi olan İcra Müdürü ve diğer görevliler anlamına gelir;

(j) “Destek Personeli”, mahallî olarak istihdam edilen ve saat başı ücrete tâbi olanlarda dahil olmak üzere İcra Müdürü tarafından atanan ve Komisyon tarafından kabul edilen personel düzenlemelerine tabii olan yedek, idarî ve teknik personel anlamına gelir.

(k) “Komisyon Kaçılarıyası”, mülkiyetinden bağımsız olarak, Komisyonun işlevlerini yerine getirmek amacıyla geçici ya da daimî olarak kullandığı binalar, bina bölümleri ve bunlara bitişik araziler anlamına gelir.

Madde 2

Yorum

Bu Anlaşma, ana hedefi olan, Komisyonun, sorumluluklarını yerine getirmesini, amaçlarını ve işlevlerini etkin olarak gerçekleştirmesini sağlama ışığında yorumlanacaktır.

Madde 3

Tüzel Kişilik

Komisyon tüzel kişiliğe sahip olacaktır. Komisyon,

(a) âkit yapma,

(b) taşınır ve taşınmaz mal satın alma ve elden çıkarma,

(c) yasal işlemleri başlatma yetkilerine sahiptir.

Madde 4

Adli Takibattan Bağımsızlık

1. Komisyon, faaliyetleri çerçevesinde, aşağıdaki durumlar dışında her türlü adli takibattan bağımsız olacaktır:

(a) Komisyona ait veya onun adına işletilen bir aracın neden olduğu bir kazadan kaynaklanan ve sigorta tarafından tazmin edilmeyen hasarlardan dolayı üçüncü kişilerin açtığı sulh davaları,

(b) Komisyon veya personelinin ihmali ya da eylemi sonucu ortaya çıkan kişisel yaralanma veya ölümle ilgili sulh davaları.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, Komisyonun malları ve varlıkları, nerede ve kimde bulunduğu bakılmaksızın, icraî, idarî, adli veya yasal kararlara dayanak arama, sorgulama, el koyma, kamulaştırma ve diğer herhangi bir müdahaleden muaf olacaktır.

Madde 5 Kaçılırları

Komısyon kaçılırları dokunulmazdır.

Ev Sahibi Âkit Taraf Hükümeti, Komısyon kaçılırları içinde veya yakınlarında, her türlü izinsiz giriş veya zarara karşı ve huzur bozucu her türlü durumu önleyecek şekilde Komısyonun Hükümetlerarası Kuruluş statüsüyle uyumlu biçimde uygun güvenlik ortamını sağlayacaktır.

Komısyon kaçılırlarına elektrik, su, kanalizasyon, gaz, posta, telefon, faks, teleks, modem, elektronik posta, atık su boşaltımı, çöp toplama ve yangından korumayı da içeren gerekli kamu hizmetleri temin edilecektir, bu kamu hizmetleri Komısyona Evsahibi Âkit Taraf Hükümetince diğer BM Uzmanlık Kuruluşlarına sağlandığından daha az elverişli koşullarda sağlanmayacaktır.

Madde 6

Fonlar ve Paralar

Komısyon işlevleri çerçevesinde, Âkit Taraflarca ortaklaşa uygulananlar dışında malî denetim, düzenleme ve moratoryumlarla sınırlandırılmaksızın,

(a) her çeşit fon ve paraya sahip olabilecek ve herhangi bir para üzerinden işlem yapabilecektir;

(b) fon, altın veya parasını bir ülkeden diğer bir ülkeye veya Evsahibi Âkit Tarafın ülkesi içinde serbestçe transfer edebilecek ve elinde bulunan herhangi bir ülke parasını diğer bir ülke parasına çevirebilecektir.

Madde 7

Arşivlerin Dokunulmazlığı

Komısyonun arşivi nerede ve kimde olursa olsun dokunulmazdır. "Arşiv" terimi, Komısyon ya da Komısyon tarafından bu göreve getirilen herhangi bir gerçek ya da tüzel kişinin sahip olduğu veya bu kişi tarafından saklanan tüm bilgiler, kayıtlar, yazışmalar, belgeler, el yazması metinler, fotoğraflar, filmler ve kayıtlar anlamına gelmektedir.

Madde 8

Gümrük Vergileri ve Dolaysız Vergilerden Bağışıklık

1. Komısyon, varlıkları, geliri ve diğer mallar 1,

(a) gelir vergisini ve kurumlar vergisini içeren bütün dolaysız vergilerden muaf tutulacaktır; ancak, Komısyonun kamu kullanım harçlarından ibaret olan vergilerden muafiyet talep etmeyeceği aşikardır;

(b) resmi kullanımı ve yayım faaliyetleri için ithal veya ihraç ettiği kalemlerin ihracatı veya ithalatı, bu ithalat ve ihracat nedeniyle talep edilen ve özel hizmetler için alınan harçlar saklı kalmak koşuluyla gümrük vergilerinden ve sınırlamalardan muaf olacaktır. Ancak bu muafiyetten yararlanılarak ithal edilen kalemler, Hükümetle üzerinde anlaşmaya varılmış durumlar dışında, ithal edildikleri ülkede satılmayacaktır;

(c) bu maddenin amaçları uyarınca, vergiler, ilgili Âkit Tarafların yönetmeliklerine uygun olarak tesis edilen ya da tesis edilebilecek gümrük vergileri, vergiler ve ilgili harçlar anlamına gelmektedir.

2. Genel bir kural olarak, Komisyon taşınır ve taşınmaz mallar veya hizmetlerin satışı sırasında satış bedelinin bir bölümü olarak alınan dolaysız vergiler ve KDV gibi vergilerden muafiyet talep etmeyecektir. Bununla birlikte, resmi olarak kullanılmak üzere bu tür vergiler tahakkuk ettirilmiş veya ettirilebilecek olan mal ve hizmetlere ilişkin olarak Komisyon tarafından yapılacak önemli alımlarda, ilgili Âkit Tarafın Hükümeti, uygun olan tüm durumlarda, vergi veya harç miktarının düşülmesi veya iade edilmesi için gerekli idari düzenlemeleri yapacaktır.

Madde 9

Haberleşme ve Yayınlar

1. Komisyona ilgili Âkit Tarafların ülkelerinde resmî haberleşmeleri konusunda posta, teleks, telgraf, radyograf, telefoto, telefon ve diğer iletişim araçlarına ilişkin öncelikler ve vergiler ile basın, televizyon ve radyo enformasyonundan yararlanma ücretleri konusunda Hükümet tarafından diğer BM Uzmanlık Kuruluşlarına yapılmakta olandan daha az elverişli muamele yapılmayacaktır.

2. Komisyonun resmî yazışmalarına ve diğer resmi haberleşmelerine ilgili Âkit Taraf hiçbir sansür uygulamayacaktır.

Madde 10

Hükümet ile Temaslar

İcra Müdürü, Sekreteryâ'nın etkinlikleri ve günlük yönetimiyle ilgili hususlarda Hükümetlerle doğrudan temas kurmaya yetkilidir. Ancak esasa ilişkin konularda hükümetlerin muhatabı, Başkanı kanalıyla Komisyon olacaktır.

Madde 11

Âkit Tarafların Temsilcileri ve Komisyon Başkanı

1. Âkit Tarafların temsilcileri ve Komisyon Başkanı, işlevlerini yerine getirirken ve toplantı yerlerine ya da toplantı yerlerinden yapacakları seyahatlerde, Sözleşme'nin XVII nci Maddesinin 8 inci fıkrasında belirtilen ayrıcalık ve bağımsızlıklardan yararlanacaklardır. Bu hüküm, bir Temsilci ve bu Temsilcinin uyruklüğünü taşıdığı Âkit Tarafın makamları arasında uygulanamaz.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrasında sözü edilen kişilere tanınan ayrıcalık ve bağımsızlıklar Âkit Tarafların Temsilcilerine kişisel çıkarları için değil, Komisyon ile ilgili görevlerini bağımsız bir şekilde gerçekleştirebilmelerine olanak tanımak amacıyla sağlanmıştır. Sonuç olarak, bir Âkit Tarafın, bağımsızlığın adaletin tecellisine engel olacağını düşündüğü ve bağımsızlığı, tanınış amacına hanel getirmeksizin kaldırmanın mümkün olduğu hallerde, Âkit Taraf bağımsızlığı kaldırarakla yükümlüdür.

Madde 12

Sekreteryâ Görevlileri

1. Sekreteryâ görevlileri resmî görevlerini yerine getirirken veya resmî yazışmalar ve bunlara ilişkin belgeler oluştururken gerçekleştirdikleri tüm yazılı ve sözlü eylemler konusunda yasal süreçlerden muaf olacaklardır.

2. Evsahibi Âkit Taraf vatandaşı olan ve sürekli olarak ilgili Âkit Taraf ülkesinde ikamet edenler dışında kalan Sekreteryâ görevlileri, ilgili Âkit Taraf ülkesi içinde ve ilgili Âkit Taraf ile bağlantılı olarak aşağıdaki ayrıcalık ve bağımsızlıklara sahip olacaklardır :

(a) Komisyon tarafından kendilerine ödenen ücret ve ikramiyelerle bağlantılı olarak ve muadil rütbeli Birleşmiş Milletler görevlilerinin ilgili Âkit Tarafın ülkesinde 1946 tarihli "Birleşmiş Milletlerin Ayrıcalıkları ve Bağımsızlıkları Sözleşmesi" uyarınca yararlandıkları koşullarda vergiden muaf olacaklardır;

(b) kendileri, eşleri ve kendilerine bağımlı 18 yaşın altındakiler, göçmen kısıtlamalarından, yabancılara uygulanan kayıt işlemlerinden, tüm kişisel hizmetlerden, hangi türden olursa olsun tüm kamu hizmetlerinden, görevlendirme, çalışma ve savunmaya katkı gibi askerî yükümlülüklerden muaf olacaklardır;

(c) İlgili Âkit Taraf ülkesinde bulunan muadil rütbeli Birleşmiş Milletler görevlilerine 1946 tarihli "Birleşmiş Milletlerin Ayrıcalıkları ve Bağışıklıkları Sözleşmesi" uyarınca döviz alım-satımı konusunda tanınan ayrıcalıklara sahip olacaklardır;

(d) Eşleri ve kendilerine bağımlı bulunan akrabalarıyla birlikte ilgili Âkit Taraf ülkesinde bulunan muadil rütbeli Birleşmiş Milletler görevlilerine uluslararası kriz durumunda 1946 tarihli "Birleşmiş Milletlerin Ayrıcalıkları ve Bağışıklıkları Sözleşmesi" uyarınca ülkelerine geri dönüş konusunda tanınan imkânlara sahip olacaklardır;

(e) ilgili Evsahibi Âkit Taraf ülkesinde göreve yeni başladıklarında, 1946 tarihli "Birleşmiş Milletlerin Ayrıcalıkları ve Bağışıklıkları Sözleşmesi"nin Birleşmiş Milletler görevlilerine sağladığı, mobilyalarını ve şahsî mallarını gümrüksüz olarak ithal etme hakkına sahip olacaklardır.

Sekretarya görevlileri, görev süreleri sona erdiğinde bu fıkraya tâbi mobilyalarını ve şahsî mallarını ihraç ettikleri takdirde sözkonusu ihraçla ilgili hizmetlere ödenecek ücretler dışında gümrük vergilerinden muaf olacaklardır.

3. Ayrıcalık ve bağışıklıklar, görevlilere kişisel çıkarları için değil, sadece Komisyonun menfaatleri çerçevesinde tanınmıştır. Komisyon, bağışıklığın adaletin tecellisine engel olacağı ve kaldırılabilceği görüşünde olduğu her durumda İcra Müdürü dahil Sekretarya görevlilerinin bağışıklığını kaldırma hakkına sahiptir ve bunu yapmakla görevlidir.

4. Evsahibi Âkit Taraf vatandaşı olan ve sürekli olarak ilgili Âkit Taraf ülkesinde ikamet eden yabancılar dışındaki Sekretarya görevlileri için, Evsahibi Âkit Taraf Hükümeti, mümkün olan durumlarda, statülerine uygun kimlik kartları düzenleyecektir. Bu kartlar oturma izni olarak kullanılacaktır.

Madde 13

Sekretarya'nın Destek Personeli

1. Sekretarya'nın destek personeli, görevleriyle ilgili hususlarda herhangi bir bilgi vermeye veya bu görevle ilgili resmî yazışma ve belge üretmeye hiçbir şekilde mecbur değildir.

2. Âkit Tarafın vatandaşı olan ve sürekli olarak ilgili Âkit Taraf ülkesinde ikamet eden yabancılar dışında kalan Sekretarya destek personeli,

(a) Sekretarya'ya verilen hizmetler konusunda ilgili Âkit Tarafların kanunlarının zorunlu kıldığı çalışma izinleriyle ilgili her türlü yükümlülüğünden,

(b) yabancı iş gücünün istihdamına ilişkin yönetmeliklerden,

(c) hizmetleri için aldıkları ücretler e ilişkin vergi ve harçlardan,

(d) tüm kişisel hizmetlerden, hangi türden olursa olsun tüm kamu hizmetlerinden ve görevlendirme, çalışma ve savunmaya katkı gibi askerî yükümlülüklerden muaf olacaktır.

3. Evsahibi Âkit Taraf vatandaşı olan ve sürekli olarak ilgili Âkit Taraf ülkesinde ikamet eden yabancılar dışındaki Sekretarya destek personeli için, Evsahibi Âkit Taraf Hükümeti, statülerine uygun kimlik kartları düzenleyecektir. Bu kartlar oturma izni olarak kullanılacaktır.

4. İcra Müdürü, bağışıklığın adaletin tecellisine engel olacağı ve kaldırılabilceği görüşünde olduğu her durumda bir Sekretarya destek personeli mensubunun bu maddenin 1 inci fıkrasında sağlanan bağışıklığını kaldırma hakkına sahip ve bunu yapmakla görevli olacaktır.

Madde 14

Sosyal Güvenlik

Sosyal güvenlikle ilgili konularda Sekretarya görevlilerine 18 Nisan 1961 tarihli Diplomatik İlişkilere Dair Viyana Sözleşmesi'nin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 15

İşbirliği

Komisyon, adli işlerin gerektiği gibi idare edilmesi, polisiye düzenlemelere uyulmasının temini ve yukarıdaki 12 nci ve 13 üncü Maddelerde belirtilen ayrıcalık ve bağışıklıklarla ilgili suiistimallerin önlenmesi için her bir Âkit Tarafın yetkili makamlarıyla her zaman işbirliği yapacaktır.

Madde 16

Atamaların Bildirilmesi

İcra Müdürü, her yıl Evsahibi Âkit Taraf'a tüm Sekretarya görevlilerinin ve destek personelinin listesini gönderecektir. İcra Müdürü, bir Sekretarya görevlisi göreve başladığında ya da görevden ayrıldığında Komisyon adına Evsahibi Âkit Tarafın Hükümetini haberdar edecektir. İcra Müdürü her iki durumda da sözkonusu şahsın Evsahibi Âkit Tarafın vatandaşı ya da sürekli olarak Evsahibi Âkit Tarafın ülkesinde ikamet etmekte olup olmadığını belirtecektir.

Madde 17

Saklayıcı Devlet

Bu Anlaşma'nın Saklayıcısı Romanya Hükümeti olacaktır.

Madde 18

Değişiklikler

Her bir Âkit Taraf bu Anlaşma üzerinde her zaman değişiklik önerisinde bulunabilir. Bu öneriler, onları diğer Âkit Taraflara diplomatik yollardan bildirecek olan Saklayıcı'ya bildirilecektir. Sözleşme'nin XIX inci Maddesinin 2 nci fıkrasında belirlenen prosedür, bu Anlaşma'ya ait değişikliklerin kabul edilmesi ve yürürlüğe girmesine uygulanacaktır.

Madde 19

Anlaşmazlıkların Çözümü

Bu Anlaşma'nın yorumlanmasından ve uygulanmasından doğabilecek her türlü anlaşmazlık Âkit Taraflar arasında müzakere yoluyla çözümlenecektir.

Madde 20**Çekinceler**

Bu Anlaşma'ya hiçbir çekince konulamaz.

Madde 21**Yürürlüğe Girme ve Sona Erme**

Anlaşma, Saklayıcı'nın, diplomatik yollarla dört Âkit Taraftan bu Anlaşma'nın ulusal mevzuata uygun olarak onaylanmış bulunduğu hususunda yazılı bilgi aldığı günü izleyen tarihte yürürlüğe girecek ve Sözleşme yürürlükte olduğu sürece geçerli olacaktır.

İstanbul'da 28 Nisan 2000 tarihinde İngilizce dilinde tek nüsha olarak imzalanmış olan bu Anlaşma, Saklayıcı tarafından saklanacaktır. Saklayıcı onaylı nüshaları Âkit Taraflara iletacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına

Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti adına

Gürcistan Hükümeti adına

Romanya Hükümeti adına

Rusya Federasyonu Hükümeti adına

Ukrayna Hükümeti adına

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR**Türkiye Büyük Millet Meclisi**

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	27	551
9	53	4
17	92	418:423, 484:507

I- Gerekçeli S. Sayılı 92 Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 92 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/505